COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.11.2022
COM(2022) 580 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

în temeiul articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale

Cuprins

1. INTRODUCERE 3
2. OBIECTIVE CARE TREBUIE ÎNDEPLINITE 4
3. STRUCTURA PROIECTULUI ȘI ABORDAREA PLANIFICĂRII 5
Etapa 1 – Conceptualizare 5
Etapa 2 – Dezvoltarea sistemului: 5
Etapa 3 – Punere în funcțiune și funcționare: 5
4. IMAGINE DE ANSAMBLU A PROGRESELOR ÎNREGISTRATE 6
Adoptarea dispozițiilor de punere în aplicare 6
Conceptualizare – Analiza rentabilității 6
Definirea proiectului – Documentul strategic 7
Dezvoltarea proiectului 7
Metodologie: abordarea utilizată pentru punerea în aplicare a sistemului ICG 8
Planificare la nivel înalt 8
Cerere de modificări (*Request for Changes* – RfC) 9
Sinergii externe 9
Cooperarea dintre DG TAXUD și DG SANTE 9
Colaborarea cu Grupul de proiect privind „Digitalizarea bunurilor culturale” 10
5. RISCURI DE ÎNTÂRZIERI 11
Risc 1 – Alocarea personalului 11
Riscul 2 – pandemia de COVID-19 și criza din Ucraina 11
Risc 3 – Propunerea privind un Mediu aferent ghișeului unic al UE pentru vămi 11
Acțiuni de atenuare 12
6. CONCLUZII 12
ANEXA I: PLANIFICAREA STRATEGICĂ MULTIANUALĂ 13
ANEXA II: PRINCIPALELE ETAPE ALE PROIECTULUI ȘI CALENDARUL OBIECTIVELOR ESENȚIALE DE ETAPĂ 15

GLOSAR

Analiza rentabilității	Documentul care oferă justificarea proiectului informatic și definește cerințele bugetare ale acestuia.
Document strategic	Documentul strategic detaliază ipotezele formulate în documentul de analiză a rentabilității. El înregistrează parteneriatul dintre proprietarul sistemului și furnizorul sistemului și înțelegerea sistemului la momentul redactării.
Sistemul ICG	Sistemul de import al bunurilor culturale – sistemul electronic centralizat pentru importul bunurilor culturale.
Sistemul TRACES	Sistemul de control al comerțului și de expertiză – platforma multilingvă online a Comisiei Europene pentru certificarea sanitară și fitosanitară.
EU CSW-CERTEX	Sistemul de schimb de certificate în cadrul ghișeului unic al UE pentru vămi
CFM	Cadrul financiar multianual; bugetul pe termen lung al UE, pentru perioada 2021-2027.
BPM	Model de proces operațional – Modelul de proces operațional la nivel de aplicație descrie întregul proces operațional și fluxul de informații pentru o aplicație, venind în completarea Modelului de proces operațional la nivelul sistemului creat în cursul etapei „Specificațiile sistemului”, pentru a ține seama de nevoile proprii ale aplicației.

1. INTRODUCERE

Regulamentul (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019[1] privind introducerea și importul bunurilor culturale (denumit în continuare „regulamentul”) urmărește să prevină comerțul ilicit cu bunuri culturale, în special atunci când contribuie la finanțarea activităților teroriste, precum și să interzică importul pe teritoriul vamal al Uniunii al bunurilor culturale exportate ilegal din țări terțe.

Regulamentul condiționează importul anumitor bunuri culturale care sunt considerate a se afla în mare pericol (și anume, obiecte arheologice și părți de monumente care au fost dezmembrate) de prezentarea licențelor de import și importul altor bunuri, care sunt considerate mai puțin amenințate, de prezentarea declarațiilor importatorilor, asigurându-se că acestea fac obiectul unor controale uniforme atunci când sunt importate în Uniune. Anumite importuri de bunuri culturale destinate unor utilizări specifice (educaționale, științifice sau legate de cercetare) sunt scutite de aceste cerințe privind documentele.

Obligația importatorilor de a obține o licență de import sau de a întocmi și de a transmite o declarație a importatorului la vamă va începe să se aplice numai din momentul în care va intra în funcțiune un sistem electronic centralizat (sistemul ICG).

Sistemul ICG va servi nu numai ca mijloc de îndeplinire a formalităților de către operatori, ci și ca mijloc de stocare și de schimb de informații între administrațiile statelor membre responsabile de punerea în aplicare a regulamentului (autoritățile vamale și culturale).

Buna funcționare a sistemului ICG este strâns legată de succesul Mediului aferent ghișeului unic al UE pentru vămi[2], care vizează să furnizeze un temei juridic pentru funcționarea Sistemului de schimb de certificate în cadrul ghișeului unic al UE pentru vămi (EU CSW-CERTEX). „Mediul aferent ghișeului unic al UE pentru vămi” este conceput pentru a asigura un schimb mai rapid și mai eficient de date electronice între administrațiile vamale naționale și autoritățile de reglementare ale UE în toate domeniile de politică, creând un cadru digital pentru o cooperare consolidată între toate autoritățile de frontieră și pentru a facilita controalele administrative în momentul vămuirii.

EU CSW-CERTEX reprezintă componenta centrală a ghișeului unic al UE și este dezvoltată de Comisie pentru a conecta mediile naționale aferente ghișeului unic pentru vămi la sistemele sau bazele de date ale Uniunii care gestionează cerințele nevamale, astfel încât toate autoritățile competente să poată avea acces la datele relevante și să colaboreze mai ușor în ceea ce privește verificările la frontieră.

EU CSW-CERTEX vizează schimburile pentru numeroase alte formalități nevamale incluse în bazele de date ale UE și reglementate prin diferite acte juridice sub răspunderea diverselor direcții ale Comisiei, inclusiv formalitățile legate de bunurile culturale.

La fiecare 12 luni de la intrarea în vigoare a regulamentului și până când sistemul ICG intră în funcțiune, Comisia trebuie să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport privind progresele înregistrate în ceea ce privește instituirea respectivului sistem electronic.

---

[1] JO L 151, 7.6.2019, p. 1.

[2] Se preconizează că Regulamentul de instituire a Mediului aferent ghișeului unic al UE pentru vămi va fi adoptat și publicat oficial în T4 2022. A se vedea propunerea privind ghișeul unic: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-10/201028_commission_proposal_single_window.pdf.

Comisia și-a prezentat în iunie 2020 primul raport anual privind progresele înregistrate[3]. Raportul a subliniat acțiunile întreprinse de serviciile Comisiei în cursul primului an de la intrarea în vigoare a regulamentului, și anume: (a) activitatea pregătitoare pentru adoptarea dispozițiilor de punere în aplicare necesare și (b) consultările cu statele membre prin intermediul grupului de experți pe probleme vamale referitoare la bunurile culturale și al grupului de proiect pentru importul bunurilor culturale.

Al doilea raport anual privind progresele înregistrate a fost prezentat în iulie 2021[4]. Acesta a descris progresele înregistrate odată cu adoptarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1079[5] al Comisiei, precum și lansarea Etapei 1 – „Conceptualizare" a proiectului ICG, activitatea desfășurată de grupul de proiect creat în acest scop, precum și evoluția analizei rentabilității și a documentului strategic pentru proiectul ICG.

Al treilea raport anual privind progresele înregistrate vizează perioada iulie 2021-iunie 2022. Din motive de exhaustivitate, sunt menționate pe scurt în prezentul raport și obiectivele care trebuie îndeplinite, structura proiectului și abordarea planificării, care sunt detaliate în primul raport anual privind progresele înregistrate. Evaluarea globală a progreselor înregistrate și a riscurilor de întârziere identificate este prezentată pe scurt în secțiunea „Concluzii" a prezentului raport.

2. OBIECTIVE CARE TREBUIE ÎNDEPLINITE

Sistemul ICG trebuie să intre în funcțiune cel târziu la 28 iunie 2025, deoarece, de la data respectivă, toți operatorii vor avea obligația de a obține licențe de import sau de a transmite vămilor declarații ale importatorilor prin intermediul respectivului sistem electronic pentru a putea importa[6] categorii specifice din punct de vedere juridic de bunuri culturale în Uniune.

După adoptarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei în iunie 2021 și aprobarea documentului strategic, a început etapa de dezvoltare a sistemului ICG. Aceasta va dura aproximativ doi ani, iar la sfârșitul ei va începe a treia etapă. În a treia etapă, sistemul ICG va fi interconectat la sistemul EU CSW-CERTEX, pentru a permite schimbul de documente cu sistemele vamale ale statelor membre. În paralel, se vor organiza sesiuni de formare pentru familiarizarea administrațiilor cu funcționalitățile de natură operațională ale sistemului ICG.

Alături de alte activități ale serviciilor Comisiei în domeniul vamal, proiectul privind importul bunurilor culturale este, de asemenea, planificat în detaliu în cadrul revizuirii din 2019 a planului strategic multianual pentru sistemele electronice vamale[7] (PSM-V rev. 2019). Anexa I la prezentul raport conține un extras din planificarea proiectului privind importul bunurilor culturale, prevăzută în revizuirea din 2019 a PSM-V (tabelul 1).

După cum s-a explicat deja, o parte a proiectului privind importul bunurilor culturale este elaborată, de asemenea, în cadrul Sistemului de ghișeu unic al UE pentru vămi (revizuirea din

[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM(2021) 358 final.
[5] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei din 24 iunie 2021 de stabilire a unor norme detaliate pentru punerea în aplicare a anumitor prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea și importul bunurilor culturale; JO UE L 234, 2.7.2021, p. 67.
[6] Regulamentul definește ca „import" plasarea mărfurilor sub următoarele regimuri vamale: punerea în liberă circulație; depozitarea în antrepozite vamale sau în zone libere; admiterea temporară; și destinația finală, inclusiv perfecționarea activă.
[7] A se vedea https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

2019 a PSM-V Fișa 1.13.), în care EU CSW-CERTEX este sistemul IT cheie. În anexa I la prezentul raport este prevăzut un extras al planificării EU CSW-CERTEX din PSM-V Fișa 1.13. (tabelul 2).

3. STRUCTURA PROIECTULUI ȘI ABORDAREA PLANIFICĂRII

După cum s-a explicat analitic în primul raport anual privind progresele înregistrate, structura proiectului are la bază metodologia prevăzută în revizuirea din 2019 a PSM-V și în anexele la aceasta, inclusiv Sistemul de guvernanță[8], Politica UE în domeniul vamal privind procedura de modelare a proceselor operaționale[9] și Strategia informatică[10]. O foaie de parcurs cuprinzătoare, incluzând principalele etape ale proiectului și obiectivele esențiale de etapă, este prezentată în detaliu în anexa II.

În pofida faptului că proiectul a înregistrat progrese pe mai multe niveluri în același timp, acesta poate fi divizat la nivel figurativ în trei etape:

Etapa 1 – Conceptualizare: În primul rând, se elaborează o analiză a rentabilității, care furnizează explicații privind justificarea proiectului și definește cerințele bugetare. În plus, sunt elaborate Nivelul 3 (cerințe ale utilizatorilor BPM) și Nivelul 4 (cerințe funcționale BPM), cu scopul de a oferi o reprezentare vizuală a proceselor operaționale și a cerințelor funcționale detaliate pentru a garanta că sistemul informatic operațional preconizat va funcționa astfel cum este prevăzut în legislație. În continuare, se elaborează un document strategic, care furnizează informații mai detaliate referitoare la definirea proiectului în ceea ce privește structura, costurile, intervalul de timp și riscurile, precum și informații privind obiectivele de etapă, rezultatele și organizarea proiectului. Respectivele documente reflectă discuțiile și conținutul actului de punere în aplicare care urmează să fie elaborat de Comisie.

Etapa 2 – Dezvoltarea sistemului: În conformitate cu dispozițiile actului de punere în aplicare și cu elaborarea cerințelor utilizatorilor și a specificațiilor funcționale ale sistemului, sunt elaborate specificații tehnice privind modul în care va fi construit sistemul. Respectivele specificații tehnice includ: structura care trebuie utilizată, mesajele care trebuie transmise de operatorii economici, interfețele cu alte sisteme, planurile de testare etc.

Odată ce proiectul sistemului este pregătit dintr-o perspectivă conceptuală și se obțin rezultatele enumerate în tabelul 1, la obiectivele intermediare 1 și 3 (a se vedea anexa I), este inițiată o activitate mai aprofundată și sunt avute în vedere mai multe aspecte de natură tehnică în specificațiile privind aplicația și serviciul și în specificațiile tehnice ale sistemului, reprezentând concretizarea analizei rentabilității (elaborată în cursul Etapei 1) și a documentului strategic (elaborat în cursul Etapei 2). ICG va fi integrat în platforma TRACES existentă și, prin urmare, va reutiliza în cea mai mare parte specificațiile, arhitectura, mesajele și interfața existente.

Etapa 3 – Punere în funcțiune și funcționare: Este inițiată etapa efectivă de dezvoltare TI (etapa de construcție), care este urmată de o etapă de tranziție în cadrul căreia primele versiuni ale sistemului ICG vor fi lansate treptat către diverse grupuri de utilizatori și se efectuează teste pentru a se asigura că, până la 28 iunie 2025, operatorii și autoritățile competente au capacitatea și dispun de o bună pregătire în ceea ce privește utilizarea sistemului. Această etapă va fi urmată de o perioadă de întreținere ulterioară de șase luni, în

[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf.
[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf.
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf.

cadrul căreia sistemul va fi perfecționat pentru a veni în întâmpinarea oricăror necesități operaționale care ar putea rezulta numai după ce un sistem informatic devine obligatoriu, precum și pentru a asigura buna desfășurare a operațiunilor.

Trebuie remarcat faptul că sistemul ICG va fi interconectat cu administrațiile vamale ale statelor membre prin intermediul EU CSW-CERTEX până la 3 martie 2025, în urma propunerii Comisiei privind un Mediu aferent ghișeului unic al UE pentru vămi[11], care să permită efectuarea controalelor vamale automate asupra documentelor emise pentru importul bunurilor culturale. Această activitate va implica efectuarea testelor de conformitate.

4. IMAGINE DE ANSAMBLU A PROGRESELOR ÎNREGISTRATE

Adoptarea dispozițiilor de punere în aplicare
În etapa anterioară, Comisia a adoptat dispozițiile de punere în aplicare necesare pentru instituirea sistemului electronic. Pentru a obține o perspectivă mai bună din punctul de vedere al aplicării practice, aceasta s-a consultat pe larg cu reprezentanții statelor membre în cadrul grupului de experți pe probleme vamale referitoare la bunurile culturale[12] și în cadrul Comitetului pentru bunurile culturale.

Asociațiile de pe piața obiectelor de artă au fost informate de serviciile Comisiei cu privire la progresele înregistrate cu fiecare ocazie, astfel încât să se asigure că punerea practică în aplicare a regulamentului este adaptată în mod corespunzător la realitățile pieței. Pe parcursul procedurii de adoptare, proiectul de act de punere în aplicare a fost, de asemenea, pus la dispoziția părților interesate online în vederea consultării timp de 4 săptămâni.

Conceptualizare – Analiza rentabilității
Analiza rentabilității a fost aprobată de Consiliul pentru tehnologia informației și securitatea cibernetică (ITCB[13]) al Comisiei Europene la 23 septembrie 2020 și de Grupul de coordonare privind vama electronică (ECCG)[14] la 16 octombrie 2020 fără observații. Analiza rentabilității explorează diferitele alternative și confirmă faptul că sistemul TRACES găzduit de Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară (DG SANTE) este platforma cea mai potrivită pentru dezvoltarea sistemului ICG, deoarece majoritatea funcționalităților necesare pentru sistemele de certificare și de acordare a licențelor sunt bine dezvoltate în cadrul platformei respective.

---

[11] Trilogul politic a avut loc la 19.5.2022 între înalți reprezentanți ai DG TAXUD, ai PE și ai Președinției Consiliului, iar negocierile s-au încheiat cu rezultate pozitive. Colegiuitorii au aprobat părțile din text asupra cărora s-a convenit preliminar la nivel tehnic și au ajuns la un acord politic cu privire la o serie de teme suplimentare care au reieșit din propunerile lor de modificare a propunerii inițiale a Comisiei. Se preconizează că Regulamentul de instituire a Mediului aferent ghișeului unic al UE pentru vămi va fi adoptat și publicat oficial în T4 2022.

[12] Grupul de experți este un forum de discuții privind aspecte legate de punerea în aplicare a legislației Uniunii referitoare la bunurile culturale care aparțin domeniului vamal și, în special, a Regulamentului (UE) 2019/880 privind introducerea și importul bunurilor culturale și a Regulamentului (CE) nr. 116/2009 privind exportul bunurilor culturale.

[13] Consiliul pentru tehnologia informației și securitate cibernetică (*Information Technology and Cybersecurity Board* – ITCB) al Comisiei Europene este un subgrup permanent al Consiliului pentru gestiunea corporativă. Acesta asigură faptul că resursele și investițiile în tehnologia informației sunt utilizate în mod eficient și că nevoile întreprinderilor sunt susținute de sisteme informatice și de comunicații eficiente, sigure și reziliente, în conformitate cu principiile de protecție a datelor cu caracter personal. Acesta supraveghează punerea în aplicare a strategiei digitale a Comisiei Europene.

[14] ECCG este alcătuit din reprezentanți ai tuturor statelor membre (și ai țărilor candidate), mandatați de administrațiile naționale respective și având competențe în domenii precum legislația, procesele & BPM, gestionarea proiectelor, operațiunile, planificarea și aspectele tehnice informatice.

Definirea proiectului – Documentul strategic

Documentul strategic aprofundează evaluarea inițială efectuată în cadrul analizei rentabilității și detaliază abordarea metodologică, guvernanța proiectului și sinergiile cu alte proiecte. Prin urmare, sistemul ICG va fi dezvoltat printr-un parteneriat între Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală (DG TAXUD) a Comisiei și DG SANTE, valorificând cooperarea pe termen lung și sinergia dintre aceste două direcții generale pentru colaborarea dintre autoritățile vamale și autoritățile competente partenere, care până în prezent s-a dovedit a fi foarte eficientă în domeniul controalelor importurilor de animale, de alimente și de hrană pentru animale. Documentul strategic a fost aprobat de Grupul de coordonare privind vama electronică (ECCG) la 25 iunie 2021.

Dezvoltarea proiectului

Având în vedere că legislația[15] care stabilește funcționarea și termenele legale ale sistemului ICG era deja adoptată, activitățile tehnice au înregistrat progrese semnificative în cursul perioadei de raportare. Atât nivelul 3 (cerințe ale utilizatorilor BPM), cât și nivelul 4 (Cerință funcțională BPM detaliat) au fost revizuite de statele membre și publicate pe site-ul ARIS[16] Publisher. Deși acest pachet include prima versiune a BPM, vor fi necesare actualizări suplimentare în cursul etapei de dezvoltare.

În plus, Documentul privind criteriile de acceptanță operațională (BAC) a fost creat și livrat în T1 2022. Prezentul document oferă îndrumări cu privire la executarea tuturor testelor operaționale, inclusiv a testelor de acceptanță, ca mijloc de validare a punerii în aplicare în funcție de specificațiile sistemului și de specificațiile de aplicare. Documentul conține toate scenariile de testare[17] necesare pentru a testa în mod cuprinzător cerințele operaționale[18] și cerințele funcționale[19] pentru sistemul ICG, astfel încât să se asigure că toate nevoile operaționale identificate pot fi puse în aplicare de către acesta. În vederea efectuării acestei verificări, există patru grupuri de scenarii de testare care descriu procesele operaționale aferente domeniilor de activitate care intră în domeniul de aplicare al documentului BAC, și anume 1) licența de import pentru bunuri culturale, 2) declarația importatorului pentru bunuri culturale, 3) documentul de descriere generală și 4) cooperarea administrativă.

Scenariile de testare sunt prezentate ca secvențe ale etapelor care descriu procesele de la un capăt la altul, astfel cum sunt definite în Nivelul 4 al BPM. Pe baza acestora au fost elaborate cazurile de testare[20] și au fost definite cazuri de testare specifice pentru anumite scenarii.

---

[15] Regulamentul (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei din 24 iunie 2021 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea și importul bunurilor culturale.

[16] Arhitectura sistemelor informatice integrate (ARIS) este un cadru de gestionare a întreprinderii care oferă metode și tehnici de gestionare a proceselor operaționale.

[17] Un scenariu de testare este un set de cazuri de testare care asigură faptul că fluxurile proceselor operaționale sunt testate de la un capăt la altul, astfel cum sunt descrise în Nivelul 4 al BPM.

[18] Cerințele operaționale evidențiază principalele etape sau funcționalități operaționale care trebuie realizate pentru a finaliza cu succes o sarcină și o grupare logică de sarcini sau procese, indiferent dacă este implicat sau nu un sistem.

[19] O cerință funcțională descrie un comportament sau o funcție specifică a sistemului. Acesta arată ce ar trebui să realizeze sistemul. Fiecare cerință funcțională ar trebui să corespundă unei cerințe operaționale, însă o cerință operațională poate conține mai multe cerințe funcționale.

[20] Un caz de testare reprezintă o combinație de intrări (seturi de date), condiții prealabile (condiții de executare) și o procedură de testare care definește o anumită cale a aplicației software care urmează să fie executată, precum și rezultatele preconizate pentru combinația respectivă. Rezultatele preconizate sunt utilizate pentru a verifica conformitatea cu o cerință (cerințe) specifică (specifice).

Cazurile de testare reprezintă diverse fluxuri de lucru ale întreprinderilor aferente unui anumit scenariu, în funcție de parametrii de intrare, de condițiile prealabile și de toate informațiile conținute într-un set de date. Realizarea tuturor cazurilor de testare pentru un anumit scenariu permite verificarea procesului de la un capăt la altul pentru detectarea de fluxuri pozitive și negative.

Ținând seama de faptul că sistemul ICG va fi un modul TRACES pentru care interfața este deja proiectată, licența de import, declarația importatorului și documentul de descriere generală trebuie să fie aliniate la interfața actuală. Prin urmare, mediul TRACES trebuie configurat și dotat cu date de testare pentru a permite și a asigura executarea tuturor scenariilor și cazurilor de testare.

Astfel, cu ajutorul documentului BAC, au fost create povești ale utilizatorilor și legate de cazurile de testare definite în acest document, verificându-se informațiile necesare dezvoltatorilor pentru a estima și a pune în aplicare funcționalitățile necesare în vederea îndeplinirii cerințelor. Instrumentul care a fost utilizat pentru crearea și urmărirea acestor povești este Jira, o aplicație software utilizată pentru gestionarea proiectelor, în vederea asigurării urmăririi progreselor și a detaliilor specifice legate de efortul organizat în structuri care oferă semnificație pentru întreprinderile utilizatoare, dezvoltatori și alte roluri relevante în cadrul proiectului.

Metodologie: abordarea utilizată pentru punerea în aplicare a sistemului ICG

Abordarea metodologică utilizată pentru punerea în aplicare a ICG reprezintă o combinație între metodologia de gestionare electronică a proiectelor online (Electronic Management of Projects Online - TEMPO) pentru etapa de conceptualizare și asigurarea calității și practicile Agile utilizate în cadrul DG SANTE pentru etapele de dezvoltare și de punere în funcțiune. În acest context, reuniunile interne periodice și sesiunile demonstrative permit discutarea și punerea în aplicare a unor funcționalități reale, evitând ecranele machetă prea elaborate. Planificarea adaptivă permite să se răspundă mai rapid la așteptări și schimbări într-un mod flexibil. Pentru a obține un feedback adecvat de pe teren și pentru a pune în aplicare sistemul în mod corespunzător, statele membre se vor asocia pe bază voluntară de îndată ce va exista o versiune de testare. Mediul de testare va fi accesibil din exterior, utilizând profiluri de formare generice începând cu T4 2022.

Planificare la nivel înalt

Caracteristicile ICG sunt clasificate în diferite categorii, astfel cum se prezintă mai jos:

A) „Caracteristici esențiale ale ICG cu o bază existentă în TRACES”: caracteristici esențiale a căror funcționalitate va fi reutilizată;

B) „Caracteristici esențiale ale ICG fără o bază existentă în TRACES”: caracteristici esențiale care trebuie elaborate de la zero;

C) „Caracteristici neesențiale ale ICG”: caracteristici importante, dar neesențiale;

D) „Conexiuni externe”: caracteristici care se bazează pe date de intrare externe;

E) „În afara domeniului de aplicare”: pentru caracteristicile ICG care nu intră în domeniul de aplicare al primei versiuni a sistemului ICG (de exemplu, inteligența artificială);

În tabelul de mai jos este prezentată o estimare a disponibilității pentru fiecare trimestru.

Prezentare generală la nivel înalt a obiectivelor de disponibilitate												
Categorie	2022				2023				2024			
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
A – De bază, reutilizare TRACES												
B – De bază, elaborare nouă												
C - Caracteristici neesențiale												
D – Conexiuni externe												

Tabelul 1: Prezentare generală la nivel înalt a obiectivelor de disponibilitate

În prezent, efortul este organizat în 8 versiuni, din T1 2022 până în T2 2024, cu mențiunea că această organizare este supusă unei perfecționări și optimizări continue a Agile.

Prima versiune (R1) se referă în principal la infrastructura funcțională generală (de exemplu, entități de sprijin, indici de căutare, date de referință, utilizatori, roluri), dar și la funcționalitatea operațională de bază relevantă, cum ar fi primul set limitat de câmpuri și logica asociată pentru documentele ICG și primele proiecte de documente ICG.

Astfel cum se reflectă în tabel (secțiunea „conexiuni externe”), activitatea privind integrarea CERTEX nu a început încă (planificată să înceapă din T2 2023), aceasta urmând să constituie o parte semnificativă a funcționalităților generale ale ICG, permițând schimburi de date cu sistemele vamale naționale.

Cerere de modificări (*Request for Changes* – RfC)

În timp ce activitățile de dezvoltare înregistrează progrese, iar discuțiile interne sunt în desfășurare, au fost identificate mai multe modificări care urmează să fie puse în aplicare la Nivelul 2 - Nivelul 4 al BPM ICG. Prin urmare, BPM vor fi actualizate în cursul T3 2022 pentru a reflecta cel mai recent stadiu, iar documentul BAC va fi, de asemenea, actualizat în consecință, pentru a fi îmbunătățit cu noi seturi de date (sau cazuri de testare) pentru faza de testare a sistemului.

Sinergii externe

Pe parcursul perioadei de raportare, Comisia a colaborat îndeaproape cu organizații internaționale, cum ar fi Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM), pentru a se asigura că sistemul încorporează elemente de gestionare a riscurilor, în special din listele roșii ale ICOM[21]. În plus, alte instrumente utilizate de ICOM pentru protejarea patrimoniului cultural (de exemplu, Object ID[22], Observatory[23] etc.) au fost explorate în scopul combaterii traficului ilicit.

Totodată, având în vedere eforturile continue în direcția digitalizării domeniului bunurilor culturale și a utilizării tehnologiilor inovatoare, Comisia a explorat potențiale sinergii cu organizațiile internaționale cu privire la posibila utilizare a inteligenței artificiale (de exemplu, pentru a descrie bunurile culturale și a identifica datele care ar putea fi false din declarațiile importatorilor și din cererile de licențe de import).

Cooperarea dintre DG TAXUD și DG SANTE

Există o cooperare extinsă între DG TAXUD și DG SANTE, ambele direcții generale fiind responsabile de o serie de politici care sunt profund interconectate. Cadrul operațional de

[21] https://icom.museum/en/resources/red-lists/.
[22] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/.
[23] https://www.obs-traffic.museum/.

cooperare a fost convenit între cele două părți și a continuat să fie îmbunătățit pe parcursul perioadei de raportare prin monitorizare continuă.

Colaborarea cu Grupul de proiect privind „Digitalizarea bunurilor culturale”

Comisia a creat un „Grup de proiect în cadrul programului Vamă privind digitalizarea bunurilor culturale”[24] (denumit anterior „Grup de proiect în cadrul programului Vamă privind importul bunurilor culturale” - „PGICG”), care servește drept forum de discuții pentru experții din administrațiile vamale naționale ale statelor membre și autoritățile (culturale) competente cu experiență în ceea ce privește îndeplinirea formalităților de acordare a licențelor în materie de patrimoniu, în special digital. Grupul a oferit sprijin la pregătirea actului de punere în aplicare și ajută serviciile Comisiei să definească parametrii și să elaboreze criteriile pentru specificațiile funcționale ale sistemului ICG.

Grupul de proiect[25] este format din delegați din 14 state membre (AT, BE, BG, GR, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR, HU și DK) și s-a reunit până în prezent de paisprezece ori (de cinci ori în perioada de raportare 29.6.2021-28.6.2022).

În cursul acestei perioade de raportare, grupul de proiect a examinat și a discutat în principal următoarele aspecte:

- înregistrarea beneficiarilor pentru exceptarea de la cerințele documentare (estimarea numărului preconizat, calendarul);
- identificarea autorităților competente ale statelor membre în cadrul sistemului ICG;
- documentul „Întrebări frecvente” (FAQ) pentru a oferi asistență tehnică utilizatorilor ICG;
- biblioteca ICG cu informații de bază privind legislația din țările terțe (exportatoare);
- păstrarea în condiții de siguranță, crearea de refugii de către statele membre (sistem voluntar);
- aspecte care sunt utile pentru progresul activităților tehnice, cum ar fi: reducerea câmpurilor de text liber din modelele de licențe de import și de declarații ale importatorilor și generarea de liste de valori, definirea rolurilor în TRACES în funcție de structura pe care o utilizează statele membre, definirea orientărilor de preînregistrare, asigurarea faptului că vor fi utilizate aceleași criterii de evaluare pentru fiecare stat membru (pentru entități sau organisme private/semipublice) pentru a confirma dacă o instituție respectă cerința de credibilitate și alte aspecte esențiale;
- dezvoltări cu ajutorul inteligenței artificiale care urmează să fie utilizate într-o versiune viitoare a ICG, identificându-se abordări inovatoare pentru a combate modul în care bunurile culturale sunt descrise și controlate de autoritățile vamale ale UE la frontieră (punerea în aplicare a IA nu este prevăzută pentru prima versiune a sistemului și ar putea constitui o dezvoltare ulterioară);
- cooperarea cu organizațiile internaționale (de exemplu, ICOM pentru listele roșii, în special pentru crearea unei funcții de compendiu sau de bibliotecă a ICG, cu scopul de

[24] Grupul de proiect privind digitalizarea bunurilor culturale servește drept platformă de discuții și reunește experți din cadrul administrațiilor vamale naționale și al autorităților (culturale) competente, cu experiență în ceea ce privește îndeplinirea formalităților de acordare a licențelor în materie de patrimoniu, în special digital, pentru a oferi sprijin în ceea ce privește activitățile legate de dezvoltarea sistemului ICG.

[25] Pentru mai multe detalii privind mandatul și activitatea grupului de proiect, consultați primul raport al Comisiei privind progresele înregistrate COM(2020) 342 final.

a ajuta administrațiile și importatorii din statele membre să identifice mai bine restricțiile sau cerințele la export din țările terțe).

5. RISCURI DE ÎNTÂRZIERI

Risc 1 – Alocarea personalului
Propunerea inițială a Comisiei nu prevedea crearea unui sistem informatic. Prin urmare, resursele nu au fost alocate în mod corespunzător. Cu toate acestea, în contextul negocierilor și la cererea colegiuitorilor, crearea sistemului ICG a fost inclusă în regulament, ceea ce a necesitat resurse suplimentare, neprevăzute la momentul respectiv. Necesitățile acestui proiect pe șase ani în ceea ce privește personalul de dezvoltare TI din cadrul DG TAXUD au fost estimate, în contextul trilogurilor politice finale din decembrie 2018, ca fiind două posturi de administrator cu normă întreagă. Cu toate acestea, de la jumătatea lunii iulie 2020, a putut fi alocat un singur administrator cu normă întreagă.

Riscul 2 – pandemia de COVID-19 și criza din Ucraina
Criza în domeniul sănătății publice provocată de pandemia de COVID-19 a afectat într-o anumită măsură capacitatea echipei de a atinge rezultatele și, în special, activitățile de proiect și reuniunile grupului de experți, precum și ale grupului de proiect cu statele membre. Reuniunile s-au desfășurat în format virtual, cu ordini de zi mai scurte și cu o interacțiune limitată. Mai mult decât atât, criza în domeniul sănătății publice a constrâns reprogramarea priorităților la nivelul statelor membre, limitând astfel capacitatea acestora de a contribui și de a furniza feedback la dosar. Totodată, vămile sunt astăzi amenințate de tensiunile geopolitice cauzate de războiul din Ucraina, confruntându-se cu transformări fundamentale în acest context.

Risc 3 – Propunerea privind un Mediu aferent ghișeului unic al UE pentru vămi
Buna funcționare a sistemului ICG este legată de succesul Mediului aferent ghișeului unic al UE pentru vămi, care vizează să furnizeze un temei juridic pentru funcționarea EU CSW-CERTEX. Pilonul interguvernamental (G2G) al propunerii respective reflectă modul în care autoritățile vamale și autoritățile competente partenere vor face schimb de date în format digital. În cadrul primului trilog politic referitor la propunerea de regulament privind Mediul aferent ghișeului unic al UE pentru vămi, care a avut loc la 19 mai 2022, colegiuitorii au ajuns la un acord care îmbunătățește și extinde domeniul de aplicare al propunerii Comisiei, fără impact asupra sistemului ICG. La scurt timp după adoptarea și publicarea oficială a regulamentului, DG TAXUD va începe să lucreze la pregătirea actelor de punere în aplicare și a actelor delegate reglementate de acest regulament. Proiectul de text propus pentru aceste acte va fi discutat cu statele membre în cadrul unei noi secțiuni a Comitetului Codului vamal, denumită „Mediul aferent ghișeului unic” (CCC-SWE). Deși evoluțiile pozitive marchează un important pas înainte, următoarele etape cheie care trebuie luate în considerare sunt adoptarea de către Parlamentul European și Consiliu, precum și pregătirile pentru proiectele de acte de punere în aplicare și de acte delegate.

Riscul 4 – Prioritățile generale de dezvoltare TI în domeniul vamal

Evaluarea principalelor riscuri pentru implementarea la timp a sistemelor informatice prevăzute de Codul vamal al Uniunii (CVU) arată că riscurile sunt suportate în cea mai mare parte de statele membre și sunt legate de constrângerile în materie de resurse, de complexitatea proiectelor și de integrarea acestora, de aspecte contractuale și de achiziții, pe lângă unii factori externi, cum ar fi pandemia de COVID-19. Unele state membre s-au confruntat cu probleme suplimentare legate de impactul Brexitului, de proiectul eCommerce

și, mai recent, de războiul din Ucraina. Această situație este în curs de evaluare și sunt luate în considerare opțiuni de derogare în cadrul CVU sau actualizări ale programului de lucru privind CVU.

Acțiuni de atenuare
Riscurile au fost raportate în cadrul DG TAXUD.

6. CONCLUZII

Principalele acțiuni întreprinse în perioada vizată de acest al treilea raport privind progresele înregistrate în vederea dezvoltării sistemului ICG pot fi rezumate după cum urmează:

* Prima versiune a pachetului BPM pentru sistemul ICG este finalizată și revizuită de statele membre. Pe parcursul etapei de dezvoltare vor fi necesare actualizări suplimentare ale BPM.

* Documentul BAC a fost finalizat, acesta descriind scenariile de testare care definesc activitățile de testare pentru validarea tuturor cerințelor operaționale și funcționale și asigurând punerea lor în aplicare de către sistem. În consecință, au fost create povești ale utilizatorilor, care au fost aliniate la BAC.

* Caracteristicile au fost clasificate în diferite categorii și marcate în mod corespunzător în planificarea specificată (a se vedea tabelul 1: Prezentare generală la nivel înalt a obiectivelor de disponibilitate).

* Dezvoltarea sistemului ICG a început, iar primele rezultate de bază sunt deja vizibile, în scopul asocierii părților interesate cam în T4 2022 și al colectării de feedback. Prin urmare, DG TAXUD primește demonstrații periodice pe parcursul ciclului de dezvoltare, în timp ce statele membre vor fi implicate de îndată ce va exista o versiune de testare.

* Colaborarea strânsă cu membrii Grupului de proiect privind „Digitalizarea bunurilor culturale” a permis avansarea activităților tehnice.

Până în prezent, Comisia a respectat calendarul stabilit. Potențialele riscuri de întârziere în ceea ce privește furnizarea sistemului ICG în termenul stabilit au fost identificate numai în legătură cu prioritățile generale de dezvoltare TI în domeniul vamal și, în special, cu sistemele informatice prevăzute de CVU. Criza de sănătate publică provocată de pandemia de COVID-19 a afectat doar într-o mică măsură progresele înregistrate în cadrul proiectului ICG.

ANEXA I: PLANIFICAREA STRATEGICĂ MULTIANUALĂ

PSM-V asigură o gestionare eficace și coerentă a proiectelor informatice prin stabilirea atât a unui cadru strategic, cât și a unor obiective de etapă în termenele legale prevăzute de legislație. Acesta este, în cele din urmă, aprobat de statele membre în cadrul grupului responsabil cu politica vamală (CPG), pe baza asistenței furnizate de grupul de coordonare privind vama electronică (ECCG) și pe baza consultărilor cu comunitatea comercială prin intermediul grupului de contact pentru comerț (TCG).
Planificarea sistemului electronic a fost discutată și aprobată de statele membre și este descrisă în detaliu în revizuirea din 2019 a PSM-V, Fișa 1.18.

Tabelul 1 de mai jos prezintă un extras din planificarea proiectului privind importul bunurilor culturale, din revizuirea din 2019 a PSM-V, Fișa 1.18.

Tabelul 1 – Extras din revizuirea din 2019 a PSM-V, Fișa 1.18		
	Obiective de etapă	*Data estimată a finalizării*
1	Analiza proceselor de lucru și modelarea proceselor operaționale	
	- Document privind analiza rentabilității	T4 2020
	- Nivelul 3 (Cerințele utilizatorului BPM)	T1 2022
	- Nivelul 4 (Cerință funcțională BPM detaliat)	T1 2022
2	Dispoziții legale	
	- Dispoziții actuale adoptate*	T2 2019
	- Dispoziții viitoare adoptate**	T2 2021
3	Etapa de demarare a proiectului	
	- Document strategic	T2 2021
	- Decizie favorabilă	T2 2021
4	Proiect TI	
	- Specificații privind aplicația și serviciul	T2 2023
	- Specificații tehnice ale sistemului	T2 2023
	Etapa de construcție	
	- Punerea în aplicare a serviciilor la nivel central	T3 2024
	- Integrarea serviciilor în sistemele naționale	N/A
	- Punerea în aplicare la nivel național	N/A
	Etapa de tranziție	
	- Punere în funcțiune și lansare	T4 2024
	- Teste de conformitate	T2 2025
5	Funcționare	
	Comisia, administrațiile statelor membre și comercianții	T2 2025
	- Țări terțe și comercianți din țări terțe (în cazul în care este necesar)	N/A
6	Sprijin pentru punerea în aplicare (formare și comunicare)	
	- Formare și comunicare dezvoltate la nivel central	T4 2024
	- Formare și comunicare la nivel național	T4 2024

*Dispozițiile actuale fac trimitere la Regulamentul (UE) 2019/880
**Dispozițiile viitoare fac trimitere la dispozițiile de punere în aplicare care urmează a fi adoptate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/880

Tabelul 2 prezintă un extras din proiectul EU CSW-CERTEX, cu accent pe componenta 2 a proiectului EU CSW-CERTEX, de interconectare cu sistemul ICG.

Tabelul 2 – Extras din revizuirea din 2019 a PSM-V, Fișa 1.13 – componenta 2 „EU CSW-CERTEX”		
	Obiective de etapă	*Data estimată a finalizării*
1	Analiza proceselor de lucru și modelarea proceselor operaționale	
	- Document privind analiza rentabilității	T1 2017
	- Anexa la analiza rentabilității	T2 2023
	- Nivelul 3 (Cerințele utilizatorului BPM)	T1 2024
	- Nivelul 4 (Cerință funcțională BPM detaliat)	T1 2024
2	Dispoziții legale	
	- Dispoziții actuale adoptate*	În vigoare
	- Dispoziții viitoare adoptate**	2021
3	Etapa de demarare a proiectului	
	- Document strategic	T3 2017
	- Anexa la documentul strategic	T3 2023
	- Decizie favorabilă	T3 2023
4	Proiect TI	
	- Specificații privind aplicația și serviciul	T2 2024
	- Specificații tehnice ale sistemului	T2 2024
	Etapa de construcție	
	- Punerea în aplicare a serviciilor la nivel central	T3 2024
	- Integrarea serviciilor în sistemele naționale	Începând cu T4 2024
	- Punerea în aplicare la nivel național	Începând cu T4 2024
	Etapa de tranziție	
	- Punere în funcțiune și lansare	T4 2024
	- Teste de conformitate	Începând cu T1 2025
5	Funcționare	
	- Comisia, administrațiile statelor membre și comercianții (NB: Aceasta este data operațiunilor pentru Comisie, statele membre vor efectua teste de conformitate începând cu T2 2020)	T2 2025
	- Țări terțe și comercianți din țări terțe (în cazul în care este necesar)	N/A
6	Sprijin pentru punerea în aplicare (formare și comunicare)	
	- Formare și comunicare dezvoltate la nivel central	N/A
	- Formare și comunicare la nivel național	N/A

*Dispozițiile actuale fac trimitere la Regulamentul (UE) 2019/880

**Dispozițiile viitoare fac trimitere la dispozițiile de punere în aplicare care urmează a fi adoptate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/880

ANEXA II: PRINCIPALELE ETAPE ALE PROIECTULUI ŞI CALENDARUL OBIECTIVELOR ESENŢIALE DE ETAPĂ

